

Accountantsverslag

Gemeente Beuningen

Boekjaar 2023

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Beuningen
Postbus 14
6640 AA BEUNINGEN

ONDERWERP:
Accountantsverslag 2023

KENMERK:
d.d. 2 juli 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2023 van Gemeente Beuningen, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 25 september 2023, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden naar voren zijn gekomen. De bevindingen in dit verslag zijn op 3 juni 2024 besproken in de auditcommissie.

Wij hebben u op 2 juli 2024 gemachtigd om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2023.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. G.J.P. den Brok RA

Inhoudsopgave

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijkste
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne
beheersing

Actualiteiten

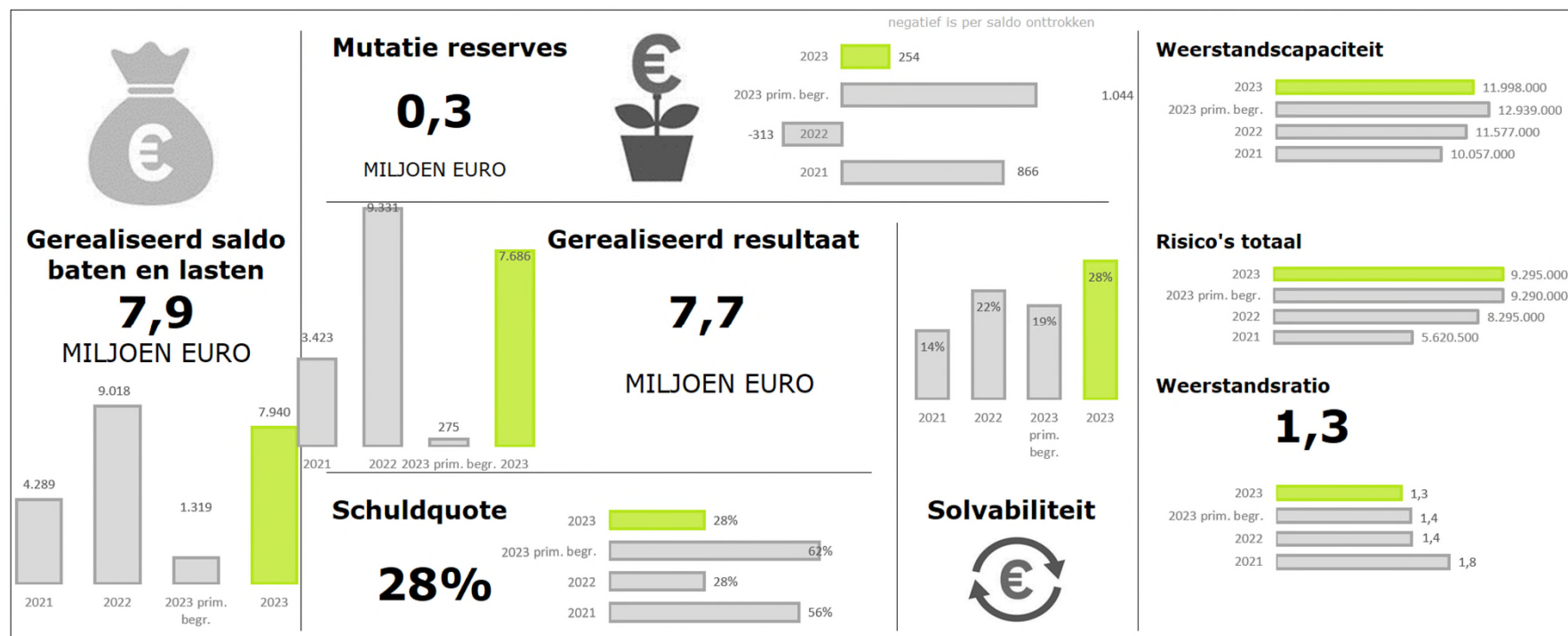
Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Financiële kengetallen en signaleringwaarden

1. Bestuurlijke samenvatting

Wij hebben bij de jaarrekening 2023 een goedkeurende verklaring verstrekt inzake getrouwheid.

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag, cf. NV COS 720, verenigbaar is met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften en dat het Besluit Begroting en Verantwoording is nageleefd in 2023.

Uit onze controle met betrekking tot ons oordeel ten aanzien van de getrouwheid blijken geen *materiële* ongecorrigeerde fouten. Wel resteert er één ongecorrigeerd controleverschil ad € 85.000.

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd. Wel merken we op dat ten opzichte van voorgaand jaar het aantal te verantwoorden regelingen wederom is toegenomen van 22 regelingen in 2022 naar 27 regelingen in 2023. Dit heeft een extra inspanning van zowel de organisatie als van ons gevraagd.

De gemeente heeft er bewust voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag, ondanks dat dit als gevolg van het uitblijven van de formele wijziging van de BBV en BADO in formele zin nog niet verplicht is. Op deze wijze is invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd. Bovendien wordt invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het college en de gemeenteraad, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Tevens kunnen de provincie en het Rijk gebruik maken van de opgenomen verantwoording.

1. Bestuurlijke samenvatting

Wij wijzen u erop dat het totaal van de rechtmatigheidsbevindingen van het college uitkomt op € 4.362.000. Daarmee overschrijdt het college de door u vastgestelde verantwoordingsgrens. De bevindingen zien enerzijds toe op een overschrijding van de lasten en kredieten (€ 1.368.000). Anderzijds hebben de rechtmatigheidsbevindingen betrekking op het niet voldoen aan de Europese aanbestedingsregels (€ 2.994.000).

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2023 in overeenstemming zijn met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en dat de jaarrekening 2023 van de gemeente voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Inzake de kosten Jeugdwet en de Wmo nieuwe taken steunt de gemeente voor het vaststellen van de prestatielevering (deels) op productieverantwoordingen van zorgaanbieders die zijn voorzien van een controleverklaring. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de ontvangen controleverklaringen resteert inzake de kosten Jeugdwet en Wmo een onzekerheid van € 786.000 respectievelijk € 285.000. Aangezien dit de enige geconstateerde onzekerheid is en deze onder de door u gestelde goedkeuringstolerantie van 3% blijft, heeft dit geen gevolgen voor ons getrouwheidsoordeel.

De gemeente heeft de totale kosten inzake de PGB budgetten gebaseerd op de schatting van de SVB. Evenals vorig jaar heeft geen sluitende controle op de levering van de zorg plaatsgevonden door de SVB. De gemeente heeft derhalve zelf door middel van een steekproef gecontroleerd en vastgesteld dat deze zorg is geleverd.

Het boekjaar 2023 sluit met een financieel resultaat van € 7,7 miljoen (voordelig). De totale vermogenspositie van de gemeente bedraagt € 29.9 miljoen (2022: € 21,9 miljoen) met een solvabiliteitsratio van 28% (2022: 22%). Het college concludeert in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing dat de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is. De weerstandscapaciteit is van voldoende omvang om de risico's te kunnen opvangen. Tot slot merken wij op dat de begroting in meerjarenperspectief vanaf 2026 oplopende tekorten laat zien. Deze tekorten worden vooral veroorzaakt door een verlaging van de algemene uitkering uit het gemeentefonds in 2026 en 2027. De provincie Gelderland heeft in haar reactie op de begroting 2024 d.d. 5 februari 2024 haar zorgen hierover uitgesproken en wij delen deze zorg.

Opdracht, scope en uitkomsten

1. Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen),
- De jaarrekening,
- Bijlagen.

Met de opdrachtbevestiging d.d. 25 september 2023 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 818.000. Deze materialiteit sluit aan op de door de gemeenteraad op 5 maart 2024 vastgestelde controleprotocol.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 818.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 2.453.000
Rapporteringstolerantie	Conform controleprotocol vastgesteld op 5 maart 2024: 10% goedkeuringstolerantie	€ 82.000

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken beperkt af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. Dit leidt ertoe dat de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende, door de gemeenteraad op 26 mei 2023 bekrachtigde toleranties:

	Grondslag	Bedrag
Verantwoordingsgrens fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 818.000
Rapporteringstolerantie	Conform financiële verordening zoals vastgesteld op 22 mei 2023	€ 700.000

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Waardering van uw grondexploitaties.
- Prestatielevering van de inkopen.
- Wet Normering Topinkomens (WNT-verantwoording).
- Prestatielevering sociaal domein.
- Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels.
- Het risico dat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening geen getrouw beeld geeft doordat onrechtmatigheden onvolledig zijn verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording ten aanzien van het onderdeel aanbestedingsrechtmatigheid.

Verslaggevingsrichtlijnen

Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving beoordeeld.

Uw gemeente heeft gedurende 2023 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen. Wij concluderen dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen aanvaardbaar zijn en dat de toepassing daarvan, samen met de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen, een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de gemeente.

1. Opdracht, scope en uitkomsten

Uitkomsten

Wij hebben bij de jaarrekening 2023 een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid verstrekt.

Uit onze controle blijkt één getrouwheidsfout met een omvang van € 85.000. Dit betreffen kosten uitgevoerd in 2023 die in 2024 zijn betaald. Deze zouden per ultimo boekjaar in de boekwaarde van grondexploitatie Hoge Woerd moeten zijn opgenomen en als nog te betalen post. Dit is niet het geval. Daarnaast zijn er onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid naar voren gekomen die betrekking hebben op de decentralisaties in het sociaal domein van in totaal € 1.071.000. De achtergrond van deze onzekerheid lichten wij toe op pagina 17 van dit verslag. Evenwel blijven deze onzekerheden ruim binnen de door u gestelde goedkeuringstolerantie van € 2.453.000 voor onzekerheden.

Frauderisico's en continuïteit

Onze controleverklaring over boekjaar 2023 bevat, gelijk aan voorgaand jaar, een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een paragraaf met betrekking tot continuïteit. Dit op basis van de vanaf 2022 gewijzigde beroepsregels voor accountants (NV COS 700). Hieronder wordt uiteengezet hoe de accountant bij de controleaanpak inspeelt op risico's ten aanzien van fraude en continuïteit en worden de uitgevoerde werkzaamheden toegelicht. De mate van detail en de omvang van de rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring hangen onder meer af van de onderkende risico's, de omvang en aard van de organisatie alsmede de bevindingen naar aanleiding van de werkzaamheden.

Frauderisico: *Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt*

Het college dan wel het management bevindt zich in een positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een motief van het college of management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Onze beroepsregels schrijven dus voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent.

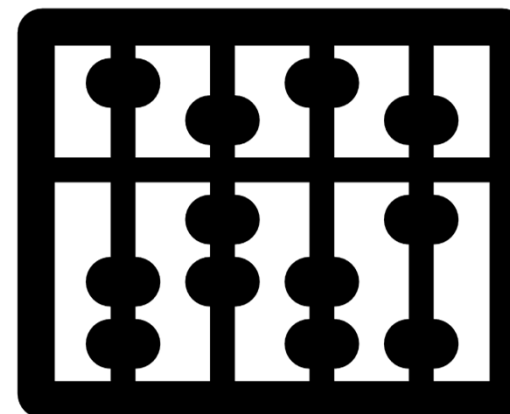
Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening om. Verder hebben wij op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten geanalyseerd en beoordeeld en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren.
- Analyse van aanpassingen in de jaarrekening, die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt.
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties, vaste activa en vorderingen en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten. Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden verricht:
 - Met betrekking tot de grondexploitaties hebben wij de plausibiliteit van de uitgangspunten op projectniveau gecontroleerd aan de hand van de economische inputparameters alsook backtestingwerkzaamheden uitgevoerd. Daarnaast hebben we de toereikendheid van de verliesvoorzieningen en de nauwkeurigheid en volledigheid van de tussentijdse winstneming gecontroleerd.
 - Met betrekking tot de activa hebben wij vastgesteld of er sprake is van duurzame waardeverminderingen.
 - Met betrekking tot vorderingen hebben wij de inschatting van het college van de inbaarheid van de vordering en dus de omvang van de voorziening dubieuze debiteuren gecontroleerd.
 - Met betrekking tot de voorzieningen hebben we vastgesteld dat de uitgangspunten plausibel zijn.
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de raad.

1. Opdracht, scope en uitkomsten

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de nieuwe controleverklaring hebben wij ook de continuïteitsveronderstelling getoetst. Voor gemeenten geldt dat vanwege de onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor altijd aanwezige liquiditeit) per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsveronderstelling. Naast feitelijke discontinuïteit is ook de mate waarin de gemeente zelfstandig en autonoom (financieel) beleid kan voeren een belangrijke veronderstelling. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Beuningen een sluitende begroting heeft voor 2024 en 2025, maar dat daarna oplopende tekorten worden geraamd als gevolg van de verlaging van de algemene uitkering uit het gemeentefonds in 2026 en 2027. De provincie Gelderland heeft in haar schrijven d.d. 5 februari 2024 de gemeente onder regulier (repressief) toezicht geplaatst. Daarnaast geven de financiële kengetallen inclusief het weerstandrisico geen reden tot twijfel of de gemeente haar activiteiten in 2024 in continuïteit kan voortzetten.

Belangrijkste bevindingen

2.1 De rechtmatigheidsverantwoording

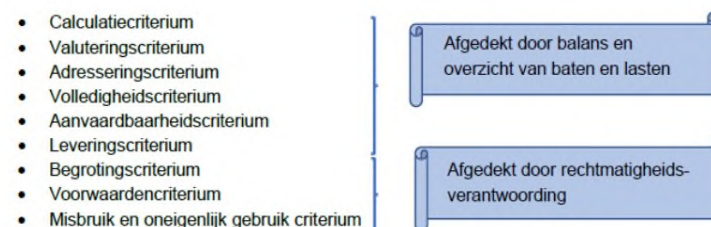
Inleiding

Tot en met boekjaar 2022 verstrekten wij als accountant zelfstandig een oordeel over de rechtmatige totstandkoming van de lasten, de baten en de balansmutaties op basis van de controle in onze controleverklaring. Dit rechtmatigheidsoordeel betrof een oordeel of deze transacties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en de gemeentelijke verordeningen en met de bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Met het goedkeuren van een aanpassing van de Gemeentewet door de Eerste Kamer op 27 september 2022 is de verplichting voor de accountant om een oordeel te geven over rechtmatigheid uit de wet gehaald. Ter vervanging van het accountantsoordeel wordt met ingang van boekjaar 2023 een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening. In deze rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af. De gedelegeerde regelgeving die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening en voor de uitvoering van de accountantscontrole 2023 en oordeelsvorming in de controleverklaring is hierop echter nog niet aangepast; dit betreft het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). De gemeente heeft er evenwel bewust voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag, ondanks dat dit als gevolg van het uitblijven van de formele wijziging dus nog niet verplicht is. Op deze wijze heeft de gemeente invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd. Bovendien wordt zo invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het college en de gemeenteraad, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Tevens kan de toezichthouder en het Rijk gebruik maken van de opgenomen verantwoording.

Alle rechtmatigheidsafwijkingen (individueel en/of cumulatief) boven de door u als raad vastgestelde verantwoordingsgrens (€ 818.000) worden in de rechtmatigheidsverantwoording benoemd. Ons getrouwheidsoordeel over het getrouwe beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten, lasten als van de activa en passiva ziet ook toe op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording en daarmee op de juistheid en volledigheid van de in de rechtmatigheidsverantwoording vermelde rechtmatigheidsfouten en de financiële rechtmatigheid met inachtneming van de verantwoordingsgrenzen.

Bij het verantwoorden over de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn negen rechtmatigheidscriteria van toepassing. Zes criteria (kunnen) direct van invloed zijn op de posten in de balans en de staat van baten en lasten (zien toe op getrouwheidsaspecten inzake grootte en de samenstelling van zowel de baten en de lasten als van de activa en passiva) en drie criteria zien uitsluitend toe op specifieke rechtmatigheidsaspecten van de baten, lasten en balansmutaties en raken niet de grootte en samenstelling. Het college is verantwoordelijk voor alle negen criteria; in de jaarrekening van het college worden deze afgedekt langs de volgende lijnen:

Op grond van Kadernota rechtmatigheid wordt over de criteria die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening niet gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording. In de rechtmatigheidsverantwoording komen dus alleen de drie rechtmatigheidscriteria tot uitdrukking die aanvullend zijn op de criteria die ook gelden voor getrouwheid, te weten: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik.

Begrotingscriterium

De rechtmatigheidsverantwoording bevat belangrijke informatie voor het (politieke) verantwoordingsdebat van de gemeenteraad met het college. U stelt als raad met het vaststellen van de begroting de budgettaire kaders voor de uitgaven, investeringen en reservemutaties vast. Met het vaststellen van de geactualiseerde financiële verordening heeft u vastgelegd op welke wijze binnen uw gemeente om moet worden gegaan met begrotingsoverschrijdingen en welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel).

2.1 De rechtmatigheidsverantwoording

In de Kadernota rechtmatigheid beveelt de commissie BBV daarnaast aan dat het college de afwijkingen op het begrotingscriterium nader toelicht in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag. Er is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid als het college bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt (1), toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves doorvoert die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld (2) en als bij overschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast (3).

Wij hebben vastgesteld dat het college de afwijkingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting (4 programma's: Werk en inkomen, Jeugd, Bestuur en algemene ondersteuning en Overige eigen middelen totaal € 1.359.000) en kredieten (totale overschrijding van € 9.000) juist en volledig heeft verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarbij zijn de kaders, zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld in de financiële verordening inzake acceptabele overschrijdingen juist toegepast. Hoewel de begrotingsoverschrijdingen allen zijn aan te merken als acceptabel komen deze boven de verantwoordingsgrens. Daarbij moeten ze in samenhang gezien worden met de bevindingen inzake het voorwaardencriterium en het Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit externe- en interne regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur voor zover deze relevant zijn voor de financiële rechtmatigheid. In het door u vastgestelde normenkader is een inventarisatie van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving opgenomen. Het niet in acht nemen van de geldende voorwaarden bij *financiële beheershandelingen* leidt tot een onrechtmatigheid die het college moet toelichten in de rechtmatigheidsverantwoording als de verantwoordingsgrens (op basis van individuele en/of cumulatieve onrechtmatigheden) wordt overschreden.

Een belangrijk onderdeel van het voorwaardencriterium is de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Europese aanbestedingswetgeving is complexe materie en het blijkt in de praktijk moeilijk volledig te beheersen. De gemeente heeft dit ook onderkend en heeft derhalve een spendanalyse uitgevoerd.

Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkoop blijkt dat voor gemeentelijke overeenkomsten met een inkoopwaarde van in totaal € 2.994.000 niet de juiste procedure is gevolgd. Afzonderlijk blijven de daarmee gemoeide onrechtmatigheden overigens onder de door u vastgestelde rapporteringsgrens van € 700.000 en derhalve zijn deze dus niet verder toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij hebben de gemeentelijke controlewerkzaamheden inhoudelijk beoordeeld en delen deze conclusie.

Er zijn tot slot ook voorwaarden waar geen mogelijke financieel gevolg aan is verbonden. Dan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout. Deze situatie doet zich ook voor bij het niet naleven van de Kasgeldlimiet en Renterisiconorm van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Volgens een stellige uitspraak van de Commissie-BBV betreffen deze afwijkingen van het voorwaardencriterium formele rechtmatigheidsfouten die in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd. Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Het college is verantwoordelijk voor het inrichten van effectieve maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregels om overheidssubsidies en bijdragen te ontvangen dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Deze maatregelen hangen veelal samen met de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium. Het college heeft nog geen overkoepelende nota misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld. Deze zal, zo heeft het college gemeld in de paragraaf bedrijfsvoering, in 2024 worden opgesteld. Het college heeft evenwel wel een uitspraak gedaan in hoeverre het M&O-beleid feitelijk wordt nageleefd. Hieruit zijn geen zaken naar voren gekomen die gerapporteerd moeten worden.

Gezien het feit dat de bevindingen inzake begrotingsrechtmatigheid (€ 1.368.000) en het voorwaardencriterium (€ 2.994.000) gezamenlijk boven de verantwoordingsgrens uitkomen heeft het college terecht geconcludeerd in de rechtmatigheidsverantwoording dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Het college heeft in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht hoe zij dit in de toekomst wil gaan voorkomen.

2.2 Grondexploitaties

Algemeen

De waardering van de grondexploitaties is een significant risico in onze controleaanpak, vanwege de mate van schattingonzekerheid. Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door gemeente Beuningen gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst en constateren daarbij dat de gemeentelijke grondexploitaties die in exploitatie zijn, veelal hun voltooiing naderen.

Kostenstijging

De gehanteerde parameter voor de kostenstijging is voor de civieltechnische kosten bepaald op 3,0% voor 2024. Vanaf 2025 is 2,0% ingerekend. Voor de plankosten is voor 2024 5,0% ingerekend en voor 2025 en 2026 is de kostenstijging op 4,0% gesteld. Vanaf 2027 wordt ook hier uitgegaan van 2,0%. Dit ligt in lijn met de landelijke prijsindexcijfers en referentiemateriaal, zoals nu bekend zijn. Op basis van deze informatie achten wij deze parameters evenwichtig.

Opbrengstenstijging

Het college rekt voor 2024 met een opbrengstenstijging van 1,0% en voor de middellange termijn met 2,0%. Op basis van de momenteel beschikbare informatie achten wij deze parameters aannemelijk aangezien deze binnen de bandbreedte van alle referenties valt. Voor de periode van boekjaar 2034 en verder zijn de opbrengstenstijgingen op 0% gesteld. Dit is om te voldoen aan de eisen van BBV, die stellen dat bij grondexploitaties met een horizon langer dan 10 jaar risico mitigerende maatregelen getroffen moeten worden. Overigens heeft de gemeente Beuningen op dit moment geen actieve grondexploitaties die een dergelijke lange horizon hebben, afgezien van het zandwinningsproject met een einddatum in 2035.

Disconteringsvoet

De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone van 2,0%. Dit percentage is door de gemeente correct toegepast, waardoor wij deze parameter kwalificeren als evenwichtig.

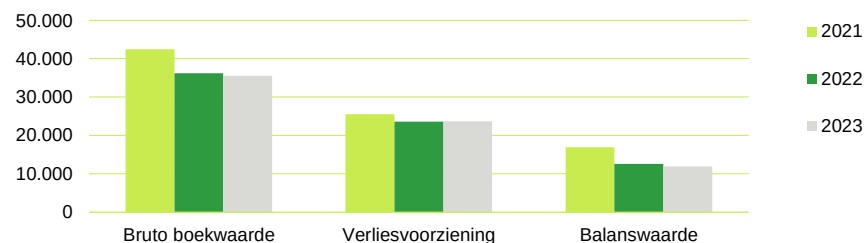
Rekenrente

Het college rekt binnen de huidige grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 2,5%. De rekenrente is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille van gemeente Beuningen. Deze grondslag is in overeenstemming met de notitie grondexploitatie en de bepaling in de notitie rente van de commissie BBV. Wij achten deze parameter evenwichtig.

Waardering inclusief specifieke projectrisico's

Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw grondexploitatie gedurende de afgelopen drie jaar weergegeven.

Grafiek ontwikkeling grondexploitaties (x € 1.000)

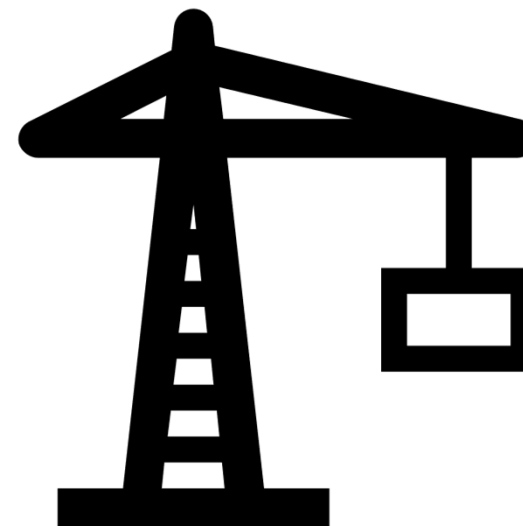
Ten opzichte van 31 december 2022 is de balanswaarde van de post grondexploitatie gewijzigd van € 12,6 miljoen naar € 11,9 miljoen.

2.2 Grondexploitaties

De wijziging van de boekwaarde per 31 december 2023 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2022	2023
Balanswaarde per 1 januari	16.913	12.601
Investerings	+/- 1.347	+/- 944
Grondverkoop/verminderingen	- /- 6.776	-/- 1.865
Tussentijdse winstneming/afgesloten projecten	-/- 801	+/- 226
Mutatie verliesvoorziening	+/- 1.918	-/- 17
Balanswaarde per 31 december	12.601	11.889

In het boekjaar 2023 zijn geen nieuwe complexen in exploitatie genomen of complexen afgesloten. Er hebben in 2023 geen verkopen plaatsgevonden voor complexen Hoge Woerd en De Asdonck. Complex Ecowiek is reeds in de jaren vóór 2023 volledig verkocht. De in bovenstaand overzicht vermelde vermindering betreft derhalve enkel de bijdrage van Boskalis in het zandwinningsproject van de Beuningse Plas. Voorts heeft een tussentijdse winstneming (als gevolg van de voortgang in het project) plaatsgevonden in complex Ecowiek van € 226.000. De mutatie verliesvoorziening ziet toe op het negatieve verwachte resultaat voor complex Den Elt. De verliesvoorziening neemt daar marginaal toe met € 17.000 tot € 813.000.

2.3 Sociaal domein

Algemeen

De gemeente Beuningen voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Wijze van uitbesteding	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
Jeugdwet Zin	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
Wmo Zin	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
Pgb's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten

Uitkeringen (Participatiewet)

De taken rondom de Participatiewet voert uw gemeente in eigen beheer uit. Wij hebben vastgesteld dat de uitkeringen in overeenstemming met de van geldende wet- en regelgeving zijn verantwoord.

Jeugdwet Zorg in natura en Wmo Zorg in natura

De uitvoering van deze taken vindt plaats binnen de gemeente in regionale samenwerking. Hiervoor zijn zorgleveranciers gecontracteerd, die in opdracht van de gemeente zorg leveren aan cliënten. De verantwoording van de daaruit voortkomende lasten vindt plaats in de jaarrekening van de gemeente, waardoor ook de eindverantwoordelijkheid voor de controle van de prestatielevering uiteindelijk bij de gemeente berust. De gemeente is echter niet de prestatieafnemer.

Met de (grote) zorgaanbieders is daarom afgesproken dat zij op basis van het controleprotocol van Ketenbureau i-Sociaal Domein (iSD) een controleverklaring verstrekken over de juistheid en volledigheid van de geleverde en gedeclareerde zorg in natura (hierna: ZIN) in het betreffende boekjaar.

Deze (goedkeurende) controleverklaringen heeft de gemeente nodig om zekerheid te krijgen dat alle gefactureerde zorg conform indicatie is geleverd en gefactureerd, voor de juiste prijs is gefactureerd en aan een inwoner van de gemeente is verstrekt.

Ondanks de tijdige uitvraag van de controleverklaringen heeft uw gemeente nog niet van alle zorgaanbieders een controleverklaring ontvangen. Eveneens is niet bekend wanneer deze controleverklaringen wel beschikbaar zijn voor uw gemeente. Daarbij komt dat geen controleverklaringen worden ontvangen van aanbieders met minder dan € 125.000 omzet. Het voorgaande zorgt in de totale last uit hoofde van ZIN ad € 13,2 miljoen voor onzekerheden op het gebied van nauwkeurigheid en volledigheid (getrouwheid) van de kosten inzake de levering van deze ZIN – jeugd en ZIN – Wmo van € 786.000 respectievelijk € 285.000. Deze onzekerheden wegen wij mee in ons oordeel bij de jaarrekening van de gemeente.

2.3 Sociaal domein en overige

Eigen bijdrage Wmo

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo (inclusief beschermd wonen) een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. De gemeente heeft deze onzekerheid in de jaarrekening 2023 toereikend toegelicht.

PGB's

De belangrijkste onzekerheid ziet toe op de Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB). De SVB heeft zelf over 2023 een verklaring met beperking bij de verantwoording PGB-stromen Jeugdwet en Wmo ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen 100% zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de persoonsgebonden budgetten. De impact van de geconstateerde fouten/onzekerheden vanuit de SVB blijven op basis van de zogenaamde projectiebrief voor gemeente Beuningen beneden de rapporteringstolerantie.

Daarnaast blijft het de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf om de prestatielevering ten aanzien van de PGB-bestedingen vast te stellen. Uw gemeente heeft echter aanvullend zelf onderzocht of de kosten nauwkeurig en rechtmatig verantwoord zijn. Derhalve werken de fouten en onzekerheden niet door in ons oordeel bij de jaarstukken van de gemeente Beuningen.

2.4 Jaarverslag

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2023 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen signaleerd.

Hieronder zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële zin de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV. Daarnaast zouden de cijfers 2023 van uw verbonden partijen opgenomen dienen te worden, deze zijn echter nog niet in alle gevallen beschikbaar. In die gevallen zijn begrote cijfers of prognoses opgenomen.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Overeenstemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan de eisen vanuit het BBV.
Fraude	Fraude en de frauderisicoanalyse is een steeds belangrijker thema. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt daar door de gemeente zeer beperkt aandacht aan besteed. Wij adviseren u hier in de toekomst meer over op te nemen.

2.5 SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2023. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst. In 2023 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2023 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben welke onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. In onze controleverklaring treft u ook een expliciete uitzondering hieromtrent. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

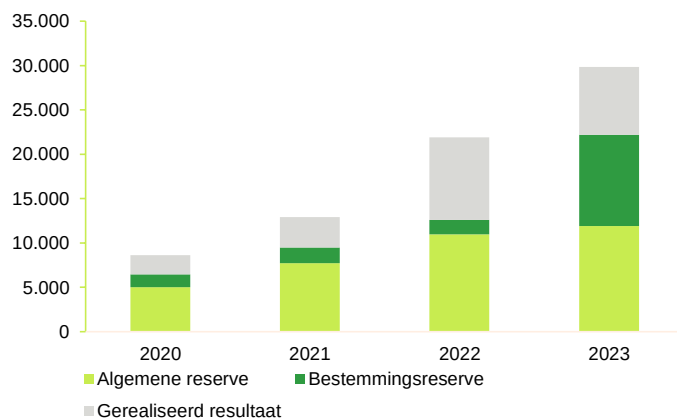
Financiële positie

3.1 Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2023 volgens de jaarrekening € 29,9 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves ter hoogte van € 22,2 miljoen (exclusief resultaat) is € 11,9 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gestegen met € 0,9 miljoen. Per saldo is gedurende 2023 € 0,3 miljoen toegevoegd aan de reserves (exclusief resultaatverdeling). Deze dotatie (ten laste van het resultaat) vormt samen met het totaal saldo van baten en lasten (€ 7,9 miljoen voordelig) het gerealiseerde voordelig resultaat van € 7,6 miljoen.

Analyse van het resultaat

Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een positief saldo zien. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 7,9 miljoen positief. In de primitieve begroting was rekening gehouden met een voordelig resultaat van € 1,3 miljoen.

Ter illustratie en aanvullende informatie geven wij u in het hierna opgenomen overzicht de ontwikkeling van het resultaat ("gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten" en "gerealiseerde resultaat") weer over de jaren 2021 tot en met 2023.

Wij constateren dat in meerjarenperspectief positieve resultaten worden gerealiseerd, zowel operationeel (saldo van baten en lasten) als onder aan de streep ("gerealiseerde resultaat"). De forse omvang van deze positieve resultaten worden in belangrijke mate beïnvloed door incidentele posten. Voor 2021 waren het aanvullende coronamiddelen vanuit het gemeentefonds en in 2022 en 2023 waren er forse meevallers als gevolg van de middelen ontvangen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

In meerjarenperspectief blijkt uit uw programmabegroting 2024 dat vanaf 2026 tekorten geraamd worden. Deze tekorten worden vooral veroorzaakt door een verlaging van de algemene uitkering uit het gemeentefonds in 2026 en 2027. De provincie Gelderland heeft in haar reactie op de begroting 2024 d.d. 5 februari 2024 haar zorgen hierover uitgesproken en wij delen deze zorg. Waakzaamheid met betrekking tot de financiële ontwikkeling is derhalve geboden in onze optiek.

3.2 Financiële positie

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt in hoofdlijnen een verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken. Voor een gedetailleerd inzicht van de afwijkingen en de verklarende toelichting hierop verwijzen wij u naar de toelichtingen per programma, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in uw jaarrekening.

Financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

Kengetallen	Gemeente Beuningen		Landelijk		Gelderland	
	2023	2022	2023*	2022	2023*	2022
Netto schuldquote	28%	28%	71%	39%	61%	36%
Netto schuldquote gecorrigeerd	23%	24%	65%	33%	54%	28%
Solvabiliteit	28%	22%	31%	39%	31%	39%
Grondexploitaties	14%	13%	6%	6%	9%	7%
Belastingcapaciteit	94%	100%	105%	102%	102%	101%
Structurele exploitatieruimte	1,2%	1,8%	0,5%	5,2%	0,6%	5,3%

* = op basis van begroting

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Het kengetal **schuldquote** is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 en deze is lager dan het landelijke en provinciale (begrote) gemiddelde. Dit is positief.

De **solvabiliteit** laat een stijging zien ten opzichte van 2022 als gevolg van het positieve resultaat en komt uit op 22% in 2022. Daarmee zet de positieve trend van de afgelopen jaren zich door. De VNG hanteert een signaalwaarde als de solvabiliteit onder de 20% komt.

Het kengetal **grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Dit wordt met name beïnvloed door het feit dat ook de zandwinning hierin mee wordt genomen. Aangezien dit gerubriceerd wordt onder de voorraden/onder handen werk. Deze rubricering is in onze optiek ook passend aangezien ook hier nog resultaten onder handen werk moeten worden gerealiseerd.

Het kengetal **belastingcapaciteit** laat de lastendruk in de gemeente Beuningen ten opzichte van het landelijk gemiddelde zien. Geconstateerd kan worden dat dit het gemeentelijke kengetal in 2023 lager ligt dan het landelijke en provinciale (begrote) gemiddelde, hetgeen als positief moet worden gezien.

Op basis van het kengetal "**structurele exploitatieruimte**" blijkt dat er structurele begrotingsruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's.

3.2 Financiële positie

Hieronder is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de algemene reserve (inclusief voorstel resultaatbestemming 2023), de reserve verkoop aandelen Nuon, de reserve grondexploitatie, de begrotingsruimte en de post onvoorzien. Zoals toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

X € 1.000	2023	2022	2021
Weerstandscapaciteit	€ 11.998	€ 11.577	€ 10.057
Risico's	€ 9.295	€ 8.295	€ 5.621
Weerstandratio	1,29	1,40	1,79

Er is sprake van een beperkte stijging van 3,6% van de beschikbare weerstandscapaciteit in 2023 ten opzichte van 2022. Dit is met name het gevolg van het feit dat gedurende de algemene reserve is gestegen. In 2022 was er nog sprake van een substantiële stijging (15%) ten opzichte van 2021. Uw gemeente heeft vervolgens op basis van een risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van € 9,3 miljoen (2022: € 8,3 miljoen). Ten opzichte van voorgaand jaar is sprake van een forse stijging van de gekwantificeerde risico's met € 1,0 miljoen (12%).

De beperkte stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit en de (grotere) stijging van de benodigde weerstandscapaciteit (als gevolg van stijging van het risico) leiden ertoe dat de ratio van het incidentele weerstandsvermogen per 31 december 2023 verslechterd is van 1,40 naar 1,29. Volgens uw eigen beoordelingstabel kwalificeert dit evenwel nog als voldoende, maar de post voldoet (net) niet aan de met de in 2021 vaststelde norm in de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing van 1,40.

Bevindingen interne beheersing

4.1 Bevindingen interne beheersing

Algemeen

Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2023 hebben wij op 21 februari 2024 een management letter uitgebracht. Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening.

Wij hebben in onze management letter gerapporteerd dat de gemeente Beuningen sinds najaar 2021 bezig is met een inhaalslag met betrekking tot de interne beheersing door planmatig en gestructureerd verbeteringen door te voeren in de administratieve organisatie. Deze koers is in 2023 met succes doorgezet. Dit zien we ook terug in de opvolging van de eerder door ons geconstateerde bevindingen. Er waren ten tijde van de interimcontrole in 2023 drie van de acht eerder door ons gerapporteerde bevindingen afgerond. Naast de opvolging van de door ons geconstateerde bevindingen wordt door de verschillende vakafdelingen onder begeleiding van de afdeling Interne controle ook hard gewerkt aan het inbedden van een nieuwe werkwijze op andere onderdelen in de organisatie. In de jaarstukken wordt daar ook bij stilgestaan. Daarnaast zien we dat vanuit de uitgevoerde interne controles bevindingen worden opgevolgd en processen naar aanleiding daarvan worden aangepast om fouten in de toekomst te voorkomen.

Met name voor het onderdeel Inkoop en aanbestedingen kosten de voorgenomen verbeterlagen meer tijd dan aanvankelijk gedacht. Het bij de interimcontrole vigerende inkoopbeleid stamde uit 2014 en er werd (nog) geen gebruik gemaakt van preventieve maatregelen rondom inkopen in de vorm van een inkoopstartformulier en er is geen sprake van een contractbeheersysteem. De bevindingen uit de in 2023 voor het eerst uitgevoerde spendanalyse (zie pagina 14 van dit verslag) onderstrepen het belang hiervan nogmaals. De gemeente is gestart met het in kaart brengen van de IST situatie rondom inkopen en op basis hiervan is vervolgens een verbeterplan opgesteld en zijn de eerste acties uitgezet.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij rapporteren onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de accountantscontrole van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Onze controle was en is niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. Evenwel wordt IT een steeds belangrijker onderdeel van de bedrijfsvoering en daarmee ook van de jaarrekening- controle.

Uit onze IT-audit komt naar voren dat op de door ons geïdentificeerde aandachtsgebieden omtrent Suites voor sociaal domein (de subadministratie voor het sociaal domein) opvolging heeft plaatsgevonden. De bevindingen ten aanzien van Civision middelen (het financiële pakket) zijn niet opgevolgd, belangrijkste reden hiervoor is de voorgenomen overgang naar iFinanciën. Wij hebben het college geadviseerd de door ons benoemde bevindingen en aandachtspunten op te pakken. Enerzijds in verband met de risico's die er mee samenhangen. Anderzijds om de IT-omgeving de bedrijfsvoering zo goed mogelijk te laten faciliteren.

4.1 Bevindingen interne beheersing

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. De Raad is verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersings-maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2023 de inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken. Deze bespreking komt ook voort uit onze verplichte rapportage van de accountant over de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot de ingeschatte frauderisico's in de controleverklaring.

Fraudebeheersing en onze observaties

Om bestuurders en toezichthouders houvast te bieden heeft het NBA in februari 2022 de brochure "Frauderisicobeheersing" uitgebracht. Wij adviseren u om kennis te nemen van de 11 aanbevelingen die hierin zijn gedaan.

Onderzoek laat zien dat het grootste deel van de fraudegevallen door middel van een 'tip' aan het licht komt. Dit maakt het belang van een fraudemeldpunt en klokkenluidersregeling groot. Wij zijn van mening dat uw organisatie dit binnen uw interne internetpagina toereikend heeft ingericht. Het is goed uw medewerkers hier periodiek van bewust te maken.

In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving.

Het college heeft in de paragraaf bedrijfsvoering aangegeven dat ze nog niet beschikt over een frauderisicoanalyse, maar dat het in de planning zit deze op te stellen.

Voor het opstellen van een frauderisicoanalyse wordt gebruik gemaakt van een template. Hierin kan voor processen waar materiële opbrengsten-/kostenstromen mee zijn gemoeid, inzichtelijk worden gemaakt:

- ☐ Welke frauderisico's de gemeente onderkent;
- ☐ Wat de geschatte kans en impact van deze frauderisico's is;
- ☐ Wat de risicorespons van de gemeente is;
- ☐ Welke interne beheersmaatregelen reeds getroffen zijn om onderkende frauderisico's te mitigeren;
- ☐ Welke eventuele restrisico's/leemtes in de interne beheersing resteren en hoe de gemeente deze ondervangt (bijvoorbeeld via de verbijzonderde interne controle).

Wij adviseren het college hieraan prioriteit te geven.

4.1 Bevindingen interne beheersing

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. De gemeente beschikt over beschreven integriteitsbeleid en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- De gemeente heeft zelf werkzaamheden uitgevoerd om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben steekproefsgewijs een deel van deze werkzaamheden gecontroleerd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en – verkopen door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.
- Wij hebben kennis genomen van het interne onderzoek naar prestatielevering.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Actualiteiten

5.1 Actualiteiten

ESG

Het integreren van duurzaamheidsaspecten binnen uw organisatie en bedrijfsvoering wordt de toekomstige norm. De EU zet flink in op het afdwingen van transparantie over het gevoerde duurzaamheidsbeleid. Een voorbeeld daarvan: met ingang van het boekjaar 2025 moeten grote ondernemingen (volgens de jaarrekening criteria) rapporteren over de voortgang en realisatie van hun duurzaamheidsambities (CSRD) en over de bijdrage van hun producten en/of diensten aan een klimaatneutrale economie (EU Taxonomy).

Hieronder geven wij een opsomming van de meest recente ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid.

- De nadere uitwerking van de CSRD is vorm gegeven in de European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Op 31 juli 2023 heeft de Europese Commissie deze ESRS goedgekeurd, waarmee de invoering voor ondernemingen definitief is geworden.
- De EU Taxonomy (een door de EU opgestelde lijst van producten en diensten die als 'groen' aangemerkt mogen worden) wordt ondertussen steeds verder uitgebreid. Aan de lijst worden voortdurend diverse economische activiteiten toegevoegd die gericht zijn op de transitie naar circulariteit, het duurzaam gebruik van water, de preventie en beheersing van vervuiling en de bescherming en het herstel van de biodiversiteit.
- Een andere verordening die op termijn toepassing zal gaan vinden is de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD). Deze verordening omvat verplichtingen voor ondernemingen om de impact van haar eigen activiteiten en die van haar waardeketen op het gebied van mensenrechten en natuur en klimaat te identificeren en vervolgens maatregelen te treffen om negatieve consequenties daarvan te voorkomen of te mitigeren. Een onderneming moet kunnen aantonen dat zij al het mogelijke heeft gedaan om hieraan te voldoen. Een belangrijk element uit de verordening is dat bestuurders aansprakelijk kunnen worden gesteld indien niet in voldoende mate gevolg aan deze verordening is gegeven.

We kunnen concluderen dat het ESG regelgevingskader volop in beweging is. Alles is erop gericht dat organisaties duurzaamheid in hun organisaties verankeren en rapporteren over uw bijdrage/impact op de thema's Environment, Social en Governance.

Vooruitlopend op de wettelijke verplichtingen is eerdere toepassing (op vrijwillige basis) toegestaan. Om sustainability in uw organisatie te integreren kunt u het ESG raamwerk zoals hieronder weergegeven doorlopen.

Dit is een 8-stappenplan om te komen tot een geïntegreerde duurzaamheidsstrategie en uiteindelijk uw duurzaamheidsverslag. Dit bestaat uit de volgende stappen:

1. Materialiteit analyse – Wat zijn de meest relevante thema's voor mijn organisatie?
2. Baseline – Waar sta ik nu?
3. Ambitie & Doelen – Waar wil ik naar toe?
4. Gaps & Focus – Wat zijn de grootste gaten nu?
5. Strategie – Hoe geef ik richting aan mijn ambitie?
6. Actieplannen & KPI's – Hoe kan ik mijn doelen bereiken?
7. Resultaat & Reporting – Waar sta ik t.o.v. mijn ambitie?
8. Evaluatie, (bij)Sturen & Verbeteren – Wat kan ik additioneel doen?

Baker Tilly ESG Advisory kan u bij al deze processtappen (al naar gelang uw behoefte) ondersteunen. Onze verwachting is dat op termijn de rapportageverplichtingen voor ondernemingen ook voor decentrale overheden gaan gelden. We adviseren u hier dan ook al op voor te sorteren.

5.1 Actualiteiten

Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken

In december van 2023 is door de Commissie BBV de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023) gepubliceerd. Deze notitie is op een aantal punten sterk afwijkend van de vorige notitie als gevolg van de invoering van de Omgevingswet.

Er zijn wijzigingen van het kostenverhaal faciliterend grondbeleid op een viertal punten:

- 1) De bijdrage aan het kostenverhaal wordt niet meer in rekening gebracht via de omgevingsvergunning, maar via een aparte kostenverhaalsbeschikking.
- 2) Er zijn meer keuzemogelijkheden om kosten te verhalen.
- 3) De kostensoortenlijst is uitgebreid.
- 4) Er is in de Omgevingswet een regeling opgenomen voor verplichte financiële bijdragen aan ontwikkelingen.

Daarnaast zijn er een aantal wijzigingen aangebracht als gevolg van 'voortschrijdend inzicht':

- 1) De voorwaarden voor warme gronden zijn aangepast naar aanleiding van de praktijksituaties met ingang van boekjaar 2022:
 - De gebiedsontwikkeling hoeft niet langer uitsluitend betrekking te hebben op woningbouw, maar kan ook betrekking hebben op bijvoorbeeld bedrijfstreinen;
 - De voorwaarde dat er betrokkenheid is bij de gebiedsontwikkeling van provincie of rijksoverheid vervalt;
 - De (toekomstige) bestemming(en), functie(s) en/of ontwikkeling betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden.
- 2) Voorbereidingskosten bij zowel actieve als facilitaire grondexploitaties mogen na 5 jaar ook worden voorzien in plaats van te worden afgeboekt.
- 3) De rentetoerekening aan actieve grondexploitaties wordt vereenvoudigd door toe te staan dat de in een gemeente reeds gehanteerde omslagrente ook wordt toegepast bij actieve grondexploitaties.

- 4) Winstneming via de POC-methode, dat wil zeggen op basis van de betrouwbaar geraamde winst naar rato van de realisatie van verkopen en kosten, vindt pas plaats als de resterende looptijd van een grondexploitatie tien jaar of minder is.
- 5) Binnen een gemengde exploitatie met bouwgrondexploitatie- en faciliterende projecten mag het resultaat gesaldeerd worden indien de deelgebieden onlosmakelijk in de ontwikkeling met elkaar verbonden zijn.

Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet treden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025. Toepassing met ingang van de jaarrekening 2024 is mogelijk maar niet verplicht.

5.1 Actualiteiten

Notitie Rente

De doelstelling van Notitie rente 2023 is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot de toerekening van rente door gemeenten en het transparant maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan. De notitie treedt in werking met ingang van begrotingsjaar 2025, waarbij eerdere toepassing bij de begroting 2024 is toegestaan.

De belangrijkste wijziging betreft de rentetoerekening aan de grondexploitaties door middel van de rente-omslag, die voorheen werd gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemde vermogen. De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa + voorraad gronden. Indien de werkelijke rentelasten meer dan 25% afwijken van de rentelasten op basis van de voorgerekenelde renteomslag, dan moet de gemeente verplicht de werkelijke rente verwerken.

In het publiekrechtelijke kostenverhaal bij faciliterende grondexploitaties moet overeenkomstig de Omgevingswet voor de rentetoerekening het rentepercentage worden gehanteerd op grond van de afspraken in de overeenkomst en niet de interne omslagrente.

De commissie BBV adviseert verder het renteschema zoals opgenomen op pagina 5 van de Notitie van de commissie BBV in de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken op te nemen. Indien de rentebaten hoger zijn dan de rentelasten, ontstaat er een 'negatieve' renteomslag. Dit is een resultaat van treasurybeleid en beheer en wordt dan ook niet daadwerkelijk aan de taakvelden toegerekend, maar blijft op het taakveld treasury als bate verantwoord staan.

Tot slot wordt gesteld dat wanneer een rentevergoeding over het eigen vermogen wordt berekend, deze gemaximeerd is op het gewogen gemiddelde rentepercentage dat door de gemeente over extern aangetrokken financieringsmiddelen wordt vergoed. Dit betekent ook dat wanneer er geen aangetrokken financiering is, er geen rente over het eigen vermogen kan worden berekend. De commissie BBV geeft vanuit transparantie de aanbeveling om geen rente over het eigen vermogen te berekenen.

Notitie Overhead

De notitie Overhead van de Commissie BBV is in december 2023 herzien. In deze notitie worden kaders meegegeven over de toerekening van Overhead aan onder andere de leges van de gemeente. In de nieuwe notitie is vooral de definitie van Overhead aangepast. Deze luidt nu als volgt: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen. De nieuwe definitie zorgt er voor dat duidelijker kan worden vastgesteld welke lasten direct toegerekend kunnen worden aan bepaalde taakvelden.

Voor de berekening van de tarieven voor de lokale heffingen moet de methodiek voor toerekening van overhead worden gebruikt zoals deze is opgenomen in de financiële verordening. Deze methodiek mag niet afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead.

De commissie adviseert om overhead niet bij de begroting vorm te geven maar door middel van de financiële verordening of door een gemeentelijke notitie overhead aan de gemeenteraad voor te leggen en deze periodiek te herzien. In deze notitie neemt de organisatie keuzes ten aanzien van: kaderstelling, methodiek en onderscheiding primaire processen en overhead. Omdat de toerekening van overheadkosten bij veel gemeenten wordt gebruikt als basis voor het vaststellen van het mengpercentage heeft de aanpassing van deze notitie mogelijk ook fiscaal invloed.

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2023 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2024 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne			
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021			
C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls			
C55	Aanpak energiearmoede			
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			
C94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma			
C97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)			
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingenonderwijsvertragingen			
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)			
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A – SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023			
F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2023			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2023			
G4	Tozo 2 gemeentedeel 2023			
G4	Tozo 3 gemeentedeel 2023			
G4	Tozo 4 gemeentedeel 2023			
G4	Tozo 5 gemeentedeel 2023			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2023			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2023			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A – SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023			
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023			
G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2023			
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport			
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022			
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			
H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning			
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026			
H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen			
H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden			
H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage B – Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Fouten

Aard van de controleverschillen	Getrouwheid
Afgrenzing kosten complex Hoge Woerd	€ 85.000
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	€ 85.000
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	n.v.t.
Totaal	€ 85.000

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen	Getrouwheid
Prestatielevering Jeugdwet	€ 786.000
Prestatielevering Wmo	€ 285.000
Totaal onzekerheden	€ 1.071.000

Bijlage C – Onafhankelijkheid

Bevestiging van onze onafhankelijkheid

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten.
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten.
- In- en extern kwaliteitsonderzoek.
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten.
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel.

Op deze controleopdracht zijn geen specifieke maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie.

Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management op 2 juli 2024 verkregen.

Contactgegevens

drs. Gilbert den Brok RA

Partner
+ 31 6 52 76 56 37
g.denbrok@bakertilly.nl

drs. Wout Wentink RA

Director
+ 31 6 15 38 17 56
w.wentink@bakertilly.nl

Emmy Friesen MSc RA

Manager
+ 31 6 21 92 16 95
e.friesen@bakertilly.nl

Baker Tilly

Postbus 10525
6500 MB NIJMEGEN
T +31 (024) 378 48 48

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

